

Statenvoorstel 53/19 A

Voorgestelde behandeling

Procedurevergadering : 23 september 2019

PS-vergadering :

Onderwerp

Verklaring van geen bedenkingen voor de omgevingsvergunning Windpark Karolinapolder, te Steenbergen

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Aan Provinciale Staten van Noord-Brabant

Samenvatting

In het afsprakenkader Wind op land, dat IPO en Rijk in 2013 hebben gesloten, is vastgelegd dat de provincie Noord-Brabant 470,5 MW windenergie realiseert en dat dit uiterlijk 31 december 2020 operationeel is. Hiertoe is door de regio West-Brabant een bod uitgebracht waarbij de gemeente Steenbergen heeft aangegeven een aandeel te leveren.

Het Windpark Karolinapolder (voorheen Karolinadijk) maakt deel uit van dit bod. Vanuit de Elektriciteitswet 1998 is de provincie bevoegd te beslissen over windenergieprojecten van 5 – 100 MW. Als niet aannemelijk is dat besluitvorming door de provincie het proces versnelt, kunnen wij besluiten om geen gebruik te maken van deze bevoegdheid. Op verzoek van de gemeente hebben we daartoe op 9 januari 2018 besloten (Brief, zie bijlage 1).

Op 10 september 2019 hebben wij besloten dit besluit in te trekken en de lopende procedure voor de aanvraag omgevingsvergunning van de gemeente over te nemen. De reden hiervoor is dat de gemeente Steenbergen herhaaldelijk de afspraken op dit dossier niet nakomt. Hierdoor kan ook de provincie Noord-Brabant haar afspraken met het Rijk rondom de doelstelling Wind op Land niet nakomen. Wij hechten er sterk aan wel te kunnen voldoen aan deze afspraken, zoals recentelijk nog vastgelegd in het bestuursakkoord. Door ons besluit van 9 januari 2018 in te trekken en de procedure voor de vergunningaanvraag van de gemeente over te nemen, kan de provincie wel invulling geven aan de afspraak met het Rijk en aan het bestuursakkoord en bovendien de direct omwonenden het meeste tegemoet komen in hun wensen op gebied van hinderbeperking en delen in de lusten.

Voorwaarde voor het verlenen van de omgevingsvergunning is dat uw Staten besluiten dat het Windpark Karolinapolder van 'provinciaal belang' is en dat u een verklaring van geen bedenkingen (vvgb) afgeeft.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Het voorstel

1. Besluiten dat het project 'Windpark Karolinapolder' van provinciaal belang is;
2. Besluiten tot afgifte van een verklaring van geen bedenkingen voor het Windpark Karolinapolder;

Aanleiding

Op 13 oktober 2011 heeft de Regio West-Brabant een bod windenergie aan de provincie uitgebracht. O.a. de gemeente Steenbergen heeft hierin locaties aangegeven voor windenergie, waarbij de gemeente heeft aangegeven via deze locaties medewerking te gaan verlenen aan het behalen van dit bod. En daarmee ook een bijdrage te leveren aan de afspraak die de provincie het met Rijk heeft om uiterlijk 2020 te zorgen voor 470,5 MW geïnstalleerd vermogen wind op land. Eén van deze locaties betreft het opschalen van het bestaande windpark Karolinapolder van 2,4 MW. In het bod heeft de gemeente aangegeven zich in te willen zetten voor maximaal 21,4 MW extra aan windenergie op deze locatie, uitgaande van turbines van 6 MW. In de afspraak met het rijk is door ons college rekening gehouden met een minimum van 9,6 MW extra, uitgaande van meer gangbare turbines van 3 MW.

Na het herhaaldelijk agenderen van dit bod in de Regionale Ruimtelijke Overleggen van de regio West-Brabant en een aantal bestuurlijke overleggen met de gemeente Steenbergen, heeft de gemeente Steenbergen aangegeven medewerking te willen verlenen aan opschaling van het windpark Karolinapolder. De bevoegdheid voor ruimtelijke besluiten over windparken van 5 tot 100 MW ligt, volgens de Elektriciteitswet, bij de provincie. De provincie kan echter afzien van deze bevoegdheid als besluitvorming door een gemeente net zo snel, zo niet sneller kan verlopen. Op verzoek van het college van de gemeente Steenbergen, hebben wij in januari 2018 besloten om af te zien van onze bevoegdheid om over dit windpark te besluiten. Daardoor is de bevoegdheid voor besluitvorming voor dit windpark overgegaan naar de gemeente.

De gemeente Steenbergen heeft vanaf januari 2018 een besluitvormingstraject in gang gezet, gericht op besluitvorming najaar 2018. De ontwerp-vergunning en het voornemen voor een vvgb door de gemeenteraad hebben daarbij ter inzage gelegen. Hierop zijn 43 zienswijzen ingediend, waarvan 19 unieke. Tevens is door de gemeente een regiegroep en klankbordgroep in het leven geroepen met bewoners en omwonenden van Dinteloord. Deze regiegroep heeft met innogy, conform de tussen gemeente en innogy afgesloten '*Intentieovereenkomst uitwerking sociale randvoorwaarden opschaling windturbines Karolinadijk*' overleg gehad over de invulling van de sociale randvoorwaarden (lusten en lasten). Deze sociale randvoorwaarden moeten nog formeel worden vastgelegd.

Vanuit de gemeente moverende redenen, is behandeling in de gemeenteraad en definitieve besluitvorming door het college steeds uitgesteld. Eerst in maart 2019 heeft er een oordeelsvormende behandeling plaatsgevonden van de ontwerpvergunning in de raad. Bij deze behandeling hebben inwoners van Dinteloord 1400 handtekeningen tegen het windpark ingediend.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Dit heeft ertoe geleid dat het college van de gemeente Steenberg en heeft besloten de besluitvorming over dit traject uit te stellen en met ons college in overleg te gaan over de ontwikkeling van een alternatief plan. Dit mede naar aanleiding van het feit dat er een nieuwe coalitie is gevormd naar aanleiding van dit dossier en de gemeenteraad in een raadsakkoord nieuwe randvoorwaarden heeft opgenomen voor de plaatsing van windturbines in Steenberg en, specifiek langs het Volkerak. Wij hebben de gemeente de gelegenheid geboden om met een door de gemeenteraad gedragen alternatief plan voor een windpark te komen om aan haar verplichtingen zoals afgesproken in het regio-bod te voldoen. Vanwege deze afspraak en onze afspraak met het Rijk hebben wij daaraan een tijdslijmiet verbonden (1 juli 2019). Bij brief van 24 juni 2019 (Bijlage 2) hebben wij de termijn nog een keer verlengd tot 15 augustus 2019.

In een bestuurlijk overleg op 14 augustus 2019 met de gemeente Steenberg en is gebleken dat het college niet in staat is om binnen de randvoorwaarden van het gemeentelijk raadsakkoord van 16 mei 2019, een alternatief plan te laten ontwikkelen. Hierin zijn wij nog eens gesterkt door de oordeelsvormende raadsvergadering van 4 september 2019. Voor een chronologisch overzicht van de stappen die de gemeente Steenberg en vanaf januari 2018 heeft gevolgd en de overleggen die tussen gemeente en provincie hebben plaatsgevonden, verwijzen wij u naar de brieven naar de gemeente die wij op 10 september hebben vastgesteld (Bijlagen 3, 3a en 4)

Onze uiteindelijke conclusie is dat de gemeente haar afspraken met ons niet nakomt. Ook hebben wij geconcludeerd dat de aanvraag voor een omgevingsvergunning door innogy, een net proces heeft doorlopen. De 4 windturbines leveren goede sociale randvoorwaarden op, waarbij de regiegroep zich in het verleden heeft uitgesproken voor turbines met een tiphoogte van 210m, met o.a. goede afspraken over stilstandsvoorzieningen m.b.t. slagschaduw. Door nu de procedure over te nemen, ontstaat er voor iedereen duidelijkheid. De Raad van State kan bij een eventueel beroep een uitspraak doen en de gemaakte afspraken met betrekking tot de sociale randvoorwaarden kunnen gestand worden gedaan doordat de SDE+ najaarsronde 2019 gehaald kan worden.

Daarom hebben wij op 10 september 2019 besloten om ons besluit van 9 januari 2018 in te trekken (Bijlage 3). Hierdoor is de provincie weer bevoegd over de aanvraag voor omgevingsvergunning te beslissen. Hiertoe heeft initiatiefnemer ook een verzoek bij ons gedaan.

Voor de besluitvorming over een project van provinciaal belang is het nodig dat uw Staten een verklaring van geen bedenkingen afgeeft.

In onderstaande afbeelding is de Karolinapolder bij Dinteloord aangegeven (rood) en het plangebied (blauw) voor de beoogde opstelling van de nieuwe windturbines.

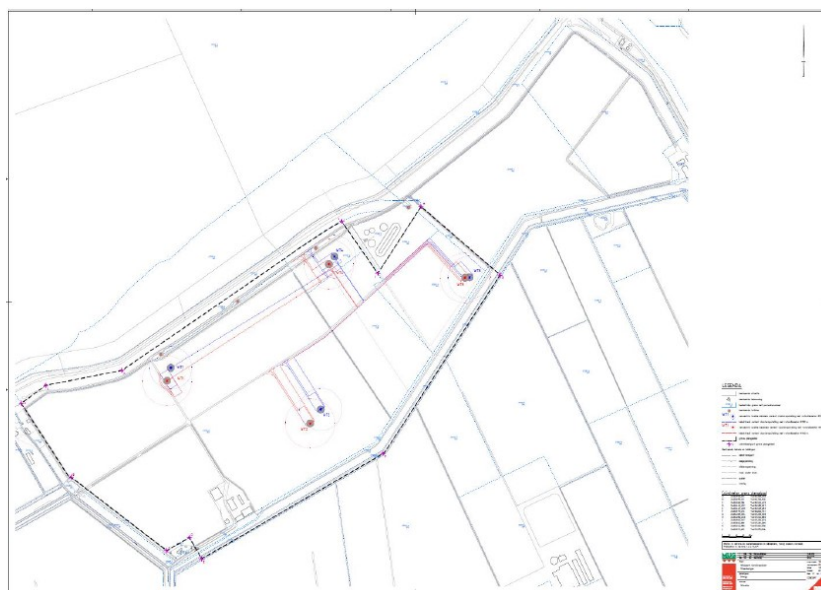
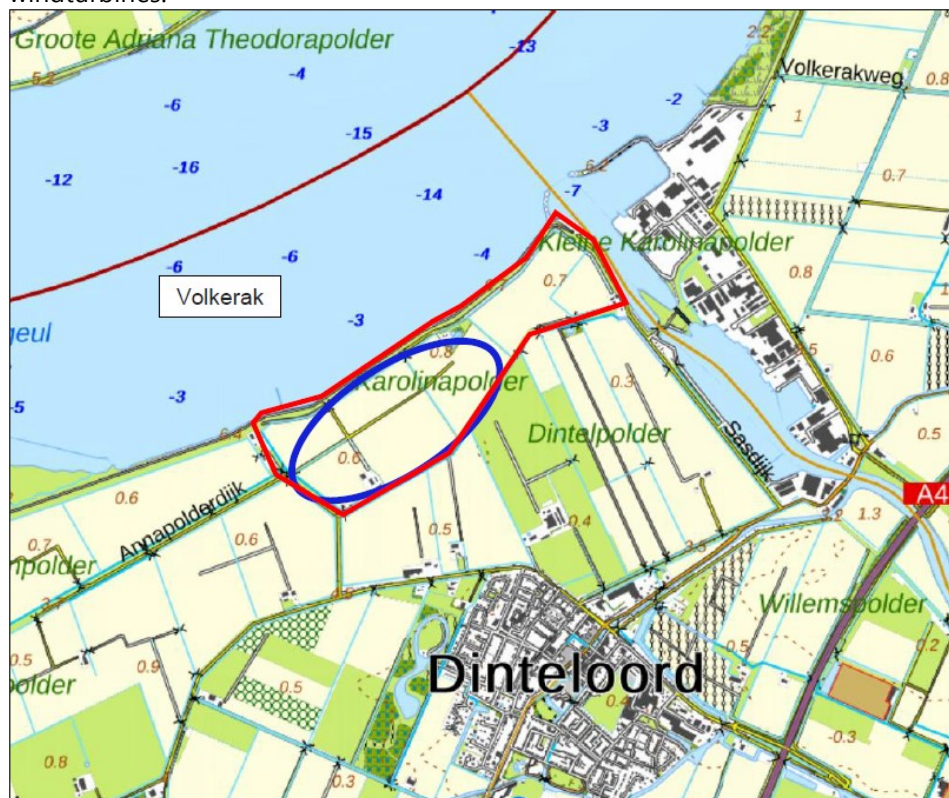
Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Een afbeelding van de beoogde clusteropstelling.

Voor verdere informatie over het plan en de aangevraagde omgevingsvergunning, verwijzen wij u naar de concept Omgevingsvergunning en de bijbehorende ruimtelijke onderbouwing (Bijlagen 5 en 6).

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Bevoegdheid

De bevoegdheid om een verklaring van geen bedenkingen af te geven ligt op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht bij Provinciale Staten. De verlening van de omgevingsvergunning is op grond van de Wet algemene bepalingen omgevingsrecht en de Elektriciteitswet de bevoegdheid van Gedeputeerde Staten.

Doel

Met dit voorstel worden wij in de gelegenheid gesteld om op korte termijn invulling te geven aan de gemaakte afspraken Wind op Land met het Rijk en daarmee aan de in de Structuurvisie RO vastgelegde doelstelling van 470,5 MW opgesteld windvermogen in 2020 in Noord-Brabant. In het Bestuursakkoord 2019-2023 hebben we aangegeven om de bestaande afspraken 'Wind op land' uit het Energieakkoord en de Elektriciteitswet uit te voeren.

Argumenten

1. *Het Windpark Karolinapolder is van provinciaal belang*
  - 1.1. *Afspraak met het Rijk: Het project is onderdeel van de afspraken die wij met het Rijk hebben gemaakt. De provincie Noord-Brabant heeft in 2013 in IPO verband, afspraken gemaakt met de minister van Economische Zaken om voor eind 2020 een bijdrage te leveren aan de nationale doelstelling van 6000 MW wind op land. De bijdrage van de provincie Noord-Brabant bedraagt 470,5 MW.*
  - 1.2. *Structuurvisie RO: De realisering van 470,5 MW opgesteld windvermogen is vastgelegd in de Structuurvisie RO als doelstelling voor 2020. In de Structuurvisie staan de provinciale belangen beschreven. In mei 2019 is verder het bestuursakkoord Kiezen voor Kwaliteit vastgesteld. Evenals in het vorige bestuursakkoord bevestigt de provincie dat zij in ieder geval haar afspraken met het Rijk over Wind op Land zal nakomen.*
  - 1.3. *Omgevingsvisie: De energietransitie is 1 van de hoofdopgaven uit de omgevingsvisie die door uw Staten is vastgesteld op 14 december 2018. Hierin is het werken aan de Brabantse energietransitie als belangrijke hoofdopgave benoemd. Ook heeft u op diezelfde datum de Energieagenda 2019-2030 vastgesteld, met daarin de strategische hoofdlijnen voor het energiebeleid van de provincie.*
  - 1.4. *De Elektriciteitswet: De nationale wetgever heeft de bevoegdheid voor de realisatie van windprojecten van 5 – 100 MW expliciet toebedeeld aan de provincies. Ook hieruit volgt dat projecten die aan die voorwaarden voldoen, van provinciaal belang zijn.*

Gelet op voorgaande is het project van provinciaal belang. In het geval dat een project van provinciaal belang is, zijn uw Staten bevoegd de verklaring van geen bedenkingen af te geven.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

2. Besluiten tot de afgifte van een verklaring van geen bedenkingen

2.1. Wij willen verdere vertraging in de besluitvorming van het project voorkomen.

Daarom hebben wij op 10 september jl. besloten ons eerdere besluit in te trekken zodat wij op grond artikel 9e Elektriciteitswet bevoegd zijn de vergunning te verlenen. Wij zijn van mening dat de gemeente niet langer voldoet aan de voorwaarden uit de Elektriciteitswet dat besluitvorming door de gemeenten leidt tot een voortvarende aanpak. Hierdoor zijn wij weer bevoegd gezag voor het project.

2.2. Initiatiefnemer heeft ons verzocht om de besluitvorming te bespoedigen.

Daarom hebben wij het voornemen om de procedure voor de aanvraag voor omgevingsvergunning, inhoudende afwijking van het bestemmingsplan zoals die bij de gemeente is ingediend, over te nemen. Een andere mogelijkheid is dat initiatiefnemer een nieuwe aanvraag bij ons college indient. In dat geval moet een nieuwe procedure worden opgestart met een tijdsduur van 1 tot 1,5 jaar. Dit betekent opnieuw 1 tot 1,5 jaar onrust en onduidelijkheid bij de bewoners en omwonenden van Dinteloord.

2.3. Wij vinden het belangrijk dat de besluitvorming over het project op korte termijn wordt afgerond. Daardoor kan de ontwikkelaar nog gebruik maken van de SDE+ najaarsronde 2019 (de SDE++-vergoedingen in 2020 zijn ca. 20% lager). Er komt voor de omwonenden een goede stilstandvoorziening in verband met de beperking van slagschaduw. Daarnaast komt er voor omwonenden en inwoners van het gebied meer geld beschikbaar (op basis van afspraken rondom sociale participatie), gerelateerd aan de SDE+ 2019 o.a. om in te zetten voor de duurzame energieopgave in de eigen omgeving (zonnepanelen op daken, isolatie van woningen, enz.). Deze afspraken met betrekking tot sociale randvoorwaarden worden opgenomen in een Overeenkomst Sociale participatie die wij met innogy zullen sluiten. In bijlage 7 zijn de belangrijkste afspraken met betrekking tot invulling sociale randvoorwaarden opgenomen. De overeenkomst moeten gesloten zijn voordat wij tot besluitvorming over zullen gaan.

2.4. Om te voldoen aan artikel 6.1 Besluit omgevingsrecht is het college van B&W verzocht advies uit te brengen over de aanvraag omgevingsvergunning uiterlijk 9 oktober 2019

Onderbouwing:

1.

1.1. Het vermogen van 470,5 MW is onder andere gebaseerd op het Bod Windenergie van de Regio West-Brabant van 13 oktober 2011. Hierin hebben gemeenten aangegeven dat zij ervoor zullen zorgen dat er eind 2020, een vermogen van 200 MW aan windenergie zal zijn gerealiseerd op daartoe door de gemeenten voorgedragen locaties. O.a. de 100 MW windenergie langs de A16, maakt deel uit van dit bod. Dit bod is indertijd

door zowel de colleges vastgesteld als door de gemeenteraden van gemeenten waar specifieke locaties zijn voorgedragen. De gemeente Steenbergen heeft in het bod aangegeven mee te willen werken aan opschaling van het bestaande windpark Karolinapolder. Een opschaling van 4 bestaande windturbines van 0,6 MW naar maximaal 6 MW. De gemeente heeft dit in haar structuurvisie vastgelegd.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

- 1.2. Doordat het project Karolinapolder deel uitmaakt van de afspraken die wij met het Rijk hebben gemaakt, is het provinciaal belang gegeven. Uit het door de raad vastgestelde raadsakkoord van 16 mei 2019 en de bestuurlijke overleggen die wij met het college van B&W hebben gevoerd, blijkt dat binnen de beperkende voorwaarden die de gemeenteraad heeft gesteld aan de plaatsing van windturbines binnen de gemeente Steenbergen, en specifiek langs het Volkerak (maximaal 8 turbines in lijnopstelling met een maximale tiphoogte van 150m), er binnen deze raadsperiode geen mogelijkheden zijn om alternatieve windprojecten te realiseren die invulling geven aan de bestuurlijke afspraak die via het bod van de Regio West-Brabant met de gemeente Steenbergen is gemaakt. Door beperkingen in raadsakkoord is het gezien huidige en nieuwe SDE-regime onaannemelijk dat er binnen deze raadsperiode windturbines in Steenbergen worden geplaatst.
- 1.3. De ambitie om duurzame energie te realiseren wordt in provinciaal beleid bevestigd en versterkt. Noord--Brabant koppelt haar beleid aan het Rijksbeleid en nationale doelen. In de omgevingsvisie is aangegeven dat het belangrijk is dat er binnen de provincie grootschalige opwekking wordt gerealiseerd van duurzame energie. Daarbij heeft de provincie als ambitie uitgesproken dat zij in 2030 ten minste 50 % duurzame energieopwekking wil. Hiervoor is ook de ontwikkeling van windenergie nodig. De provincie streeft daarbij naar een zorgvuldig proces samen met haar partners. De transitie vraagt echter ook om voortvarende besluitvorming en handelingen. Vanuit dat streven past ook dat de provincie haar verantwoordelijkheid neemt in het geval dat de ontwikkeling van duurzame energie feitelijk niet meer haalbaar wordt gemaakt.
2. Wij zijn van mening dat de omgevingsvergunning inhoudende afwijking van het bestemmingsplan verleend kan worden.
  - 2.1. Het Windpark Karolinapolder past binnen het provinciale beleid en voldoet aan de uitgangspunten van de Verordening ruimte en de aan u ter vaststelling aangeboden Interim omgevingsverordening. Er is sprake van een geclusterde opstelling van 3 of meer turbines, er zijn afspraken gemaakt m.b.t. sociale participatie als invulling van de vereiste van maatschappelijke meerwaarde, er wordt invulling gegeven aan de verplichting om een bijdrage te leveren aan 'kwaliteitsverbetering van het landschap'. De noodzakelijke onderzoeken zijn uitgevoerd.
  - 2.2. Er zijn geen ruimtelijk/planologische beperkingen vanuit het beleid van de gemeente Steenbergen om de omgevingsvergunning te verlenen. De Structuurvisie van de gemeente geeft aan dat medewerking wordt verleend

aan opschaling van de bestaande turbines aan de Karolinadijk te Dinteloord en dat daarmee het aantal turbines niet zal toenemen. Het in mei gesloten raadsakkoord heeft voor de afweging van de omgevingsvergunning in beginsel geen juridische werking nu de plaatsing vanuit de structuurvisie als ruimtelijk aanvaardbaar beoordeeld moet worden.

- 2.3. Vanuit de Wet natuurbescherming zijn er aandachtspunten. De ontheffing voor het onderdeel soortenbescherming van de Wet natuurbescherming is verleend op 1 maart 2019. Daartegen is geen bezwaar ingediend. Daarnaast wordt momenteel onderzoek gedaan of een vergunning op grond van de wet is vereist. Vanwege de PAS-uitspraak van de Raad van State (in mei 2019) moet er waarschijnlijk vergunning worden verleend voor de geringe uitstoot van stikstof die eerst onder de drempelwaarde lag. De turbines staan op 70 meter van het Natura 2000-gebied Krammer-Volkerak, waardoor overige effecten (anders dan door stikstofdepositie) op voorhand niet worden uitgesloten. Op 12 juni 2019 is een verzoek tot vergunning aangevraagd. Uit onderzoek blijkt dat het aannemelijk is dat de vergunning verleend kan worden.
- 2.4. De eerder bij gemeente ingediende zienswijzen op de ontwerp-vvgb en ontwerp-omgevingsvergunning geven geen aanleiding voor de provincie om de vergunning te weigeren. De Nota van zienswijzen opgesteld door de gemeente is als bijlage 8 bij dit Statenvoorstel gevoegd. Bij besluitvorming door GS over de omgevingsvergunning zal een aangepaste Nota van zienswijzen zijn opgesteld waarin specifiek ingegaan wordt op zienswijzen en relatie met provinciaal beleid.
- 2.5. De gemeente is gevraagd advies aan ons uit te brengen. Als de gemeente Steenberghe haar standpunt aan ons heeft kenbaar gemaakt, stellen wij u daarvan direct op de hoogte.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Kanttekeningen

1.
  - 1.1. *Als uw staten het project Windpark Karolinapolder niet zien als van provinciaal belang, ontstaat er juridisch een risico ingeval de vergunningverlening van ons college wordt aangevochten.*
2.
  - 2.1. *Als uw Staten geen verklaring van geen bedenkingen afgeeft, kunnen wij de omgevingsvergunning niet verlenen. Daardoor duurt het langer om te voldoen aan onze afspraak met het Rijk om te zorgen voor 470,5 MW windenergie in 2020.*
  - 2.2. *De gemeente wordt niet de mogelijkheid gegeven zelf een alternatief voor het Windpark Karolinapolder te ontwikkelen dat voldoet aan het bod van de Regio West-Brabant uit 2011, het raadsakkoord van de gemeente en de bestuurlijke afspraken die zijn gemaakt in het bestuurlijk overleg van provincie en gemeente op 1 april 2019*

Onderbouwing:

1.
  - 1.1. Vanuit de Elektriciteitswet 1998 is het provinciaal belang bij projecten van 5 – 100 MW een gegeven. Door dit beleidsmatig te bevestigen is er een juridisch sterkere positie.
2.
  - 2.1. Het is hoogst onwaarschijnlijk dat de gemeente Steenberg en binnen afzienbare tijd een alternatief kan ontwikkelen. Er is eerst aanpassing nodig van de structuurvisie waarbij een participatietraject, inspraak en milieueffectrapport nodig is.
  - 2.2. De gemeente is herhaaldelijk in de gelegenheid gesteld om een alternatief aan te leveren. Gelet op de al in 2011 gemaakte afspraken, is het nu redelijk om de regie over te nemen.

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Financiën

Er zijn geen financiële kosten aan dit voorstel verbonden

Europese en internationale zaken

Europese en internationale zaken zijn niet van toepassing op dit voorstel

Planning

Er is urgentie om direct na beraadslaging in uw staten op 25 oktober het besluit te nemen tot het afgeven van een vvgb. Vanwege de openstelling voor de SDE-subsidie moeten wij uiterlijk op 29 oktober 2019 het besluit nemen over de omgevingsvergunning.

Als uw staten besluitvorming over de afgifte van een vvgb doorschuiven naar een latere datum, duurt het langer voordat ons college een besluit kan nemen over de aangevraagde omgevingsvergunning. In dat geval loopt realisatie van het project op zijn minst een half jaar vertraging op, omdat de ontwikkelaar dan pas gebruik kan maken van de SDE++ ronde voorjaar 2020. Dit heeft gevolgen voor het kunnen toepassen van mitigerende maatregelen, zoals een extra ruime stilstandsvoorziening in verband met slagschaduw. Ook komen de lusten in het kader van sociale participatie, aanmerkelijk lager te liggen.

Bijlagen

1. Brief aan gemeente Steenberg en van 9 januari 2018
2. Brief aan gemeente Steenberg en van 24 juni 2019
3. Brief aan college Steenberg en van 10 september 2019
- 3a. Bijlage bij Bijlage 3. Brief aan college Steenberg en
4. Brief aan college met afschrift aan gemeenteraad van 10 september 2019
5. Concept Omgevingsvergunning
6. Ruimtelijke onderbouwing

7. Invulling sociale randvoorwaarden
8. Concept Nota van Zienswijzen

Datum

10 september 2019

Documentnummer

GS: 4573270

PS: 4576566

Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant,

de voorzitter,

de secretaris,

prof. dr. W.B.H.J. van de Donk

drs. M.J.A. van Bijnen MBA

Programmamanager: mevrouw I.A.H.M. Cortenbach, (073) 681 26 79,
icortenbach@brabant.nl.

Opdrachtnemers: mevrouw F. Grube en de heer E. Kugel, (073) 680 82 09/ (073)
680 87 04, fgrube@brabant.nl/ekugel@brabant.nl